

ГНУЧКІСТЬ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Л.А. Некрасова, к.е.н., доцент

А.В. Хрїстова

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

В умовах інтенсивного розвитку науково–виробничих систем на ефективну роботу підприємств впливає дедалі більше чинників, що постійно змінюються. Прогресивним може бути лише те підприємство, яке здатне оперативно враховувати зміни попиту на продукцію, аналізувати його тенденції та прогнозувати розвиток товарної політики на окремому ринку. Врахування цих чинників допоможе запобігти значним фінансовим втратам у результаті випуску продукції, на яку знижується попит на ринку [1, с.292].

Вивчення конкурентоспроможності товару повинно вестися безупинно і систематично, у тісній прив'язці до фаз його життєвого циклу, щоб вчасно уловлювати момент початку зниження показника конкурентоздатності і прийняти відповідні попереджувальні рішення. При цьому виходить із того, що випуск підприємством нового продукту перш ніж старий вичерпав можливості підтримки своєї конкурентоспроможності, звичайно економічно недоцільний [2, 3].

Не володіючи високою гнучкістю, підприємства не мають можливості широко використовувати застосовувані в усьому світі передову техніку і прогресивні технології, впровадження яких у діюче виробництво майже неможливе через необхідність не часткової, а майже повної заміни всієї системи основних виробничих фондів.

Негнучке виробництво не дає можливості розвитку інтелектуального потенціалу підприємства. Висококваліфікований потенціал працівників наукових, конструкторських і технологічних працівників у силу низької дієздатності виробничо–технічної бази підприємств у цілому і до змін і саморозвитку у своїй структурі зокрема виявляється непотрібним, втрачає кваліфікацію. Тим самим гальмується науково–технічний прогрес у галузі, що негативно відбивається на конкурентоспроможності продукції [4, с.426].

Відсутність у підприємств необхідної в умовах ринку гнучкості і як наслідок – низька споживча вартість продукції істотно обмежують можливості підприємства мати достатні фінансові ресурси, у тому числі і валютні, необхідні для придбання нової техніки і технологій для забезпечення безупинного процесу простого і розширеного відтворення.

Прискорення організації запуску нової продукції в сучасних економічних умовах виступає як найважливіший інструмент задоволення запитів споживача. У зв'язку з цим для підприємств і стає важливим виробництво різних видів виробів при постійному освоєнні нових сфер діяльності. Гнучкість до потреб ринку стала головним фактором виживання підприємства в конкурентній боротьбі. А виходить, з'явилася потреба в більш повному з'ясуванні суті такого, на перший погляд, ясного поняття, як гнучкість промислового підприємства до потреб ринку [5, с.17].

Виробнича система, що відповідає сучасним вимогам конкуренції, ураховує тенденції і перспективи розвитку промислового виробництва, має бути:

- високоефективною – характеризуватися високою продуктивністю за мінімальних витрат виробництва;
- високоадаптивною, що передбачає високий рівень гнучкості техніки і технології та забезпечує мінімум трудових і матеріальних витрат під час зміни (відновленні) об'єктів виробництва;
- стабільною, що характеризується постійним складом і структурою технічних засобів, технологічного процесу й організації виробництва протягом визначеного часу.

Виробнича гнучкість – це здатність за короткий час і з мінімальними затратами, не перериваючи загального циклу, корегувати організаційні елементи процесу виробництва відповідно до безперервної зміни вимог. Щодо підготовки виробництва нової продукції, то гнучкість полягає у швидкій адаптації конструкторських та технологічних підрозділів до поліпшених характеристик, яким має відповідати нова продукція [3, с.528].

Виробнича гнучкість досягається за допомогою таких заходів, як: обмеження розмаїття виробничої програми; стандартизація в продуктовому дизайні; реалізація принципу логістичній синергії – взаємного посилення зв'язків лише на рівні вхідних матеріальних

потоків; реалізація принципу логістичної синергії – взаємного посилення зв'язків лише на рівні вхідних матеріальних потоків; формування системи показників.

Для цілей прискорення процесів виробництва та підвищення гнучкості варто використовувати можливості саморегулювання виробничих систем: перехід на іншу структуру виробничих підрозділів, резервування елементів виробничого процесу, запровадження групового виробництва, формування самоврядних бригад, запровадження раціональної технології наладки й переналагодження устаткування, підвищення гнучкості трудового потенціалу підприємства [6, с. 122–126].

Як наслідок, досягається підвищення продуктивності, надійності, ритмічності та поліпшення інших показників діяльності як окремих автоматизованих технологічних одиниць, так і інтегрованих систем загалом, а також створюються умови для усунення людини зі сфери працевістих і небезпечних робіт та інтелектуалізації її діяльності.

Розвиток гнучкості підприємства може відбуватися, перш за все, за рахунок більш повного використання потенціалу гнучкості підприємства. У той самий час, коли потенціал розвинутий недостатньо й не надає можливості для подальшого розвитку гнучкості підприємства, слід спочатку розвивати потенціал підприємства [1, с.292].

Потреба у гнучких процесів забезпечить швидку і низьку вартість переходу з одного продукту на інший. Це можливо за допомогою гнучких робітників або ж техніки, чи численні навички б розвинули в собі здатність легко переключатися з одного виду завдань на інший [7, с.312].

Отже, конкурентоспроможність підприємства характеризує можливість та ефективність його адаптації до умов конкурентного середовища. Наявні на підприємстві ресурси, їх раціональне використання, вплив зовнішнього середовища, фази життєвого циклу товару становлять базу для створення і випуску конкурентоспроможної продукції, що підвищує економічну ефективність діяльності підприємства. Гнучкість виробничого потенціалу дозволяє уникнути затоварення непотрібною продукцією і ефективної витрати всіх видів ресурсів.

Література:

1. Андреева Н. М., Головченко О.М., Коваленко О.М. та ін. Конкурентоспроможність підприємств в умовах ринкової економіки: у 3-х томах: Том 1: Регіональні аспекти та напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємств в умовах інноваційного розвитку: [монографія] / Одеса: ВМВ – 2014. – С. 292.
2. Бельтюков С. А. Конкурентна стратегія підприємства: сутність та формування на основі оцінки конкурентоспроможності / Бельтюков С. А., Некрасова Л. А. // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. №2(12). – ОНПУ. – Одеса, 2014. – С. 6-13.
3. Економіка підприємства: [Підручник] / За заг. ред. С.Ф. Покропівного. – Вид. 2-ге. – К.: КНЕУ. – 2008. – С. 528.
4. Коваленко Н. В. Забезпечення конкурентоспроможності національних підприємств у світовій економіці: [монографія] / Коваленко Н. В.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті, Донбас. держ. техн. ун-т. – Донецьк ; Алчевськ : ДонДТУ. – 2010. – С. 426.
5. Надточій І.І. Сутність та значення конкурентоспроможності в розвитку підприємства: [монографія] / Надточій І.І.; Херсонька філія НУК/ електроний вісник НУК. – 2010. – №2. – С.17.
6. Некрасова Л.А. Стратегічні підходи до формування сучасного виробничо-технологічного потенціалу газової промисловості України/ Некрасова Л.А., Хрїстова А.В.// науковий вісник Ужгородського університету. – 2015. – Вип.5. – С.122–126.
7. Фатхутдинов Р. А. Конкурентоспроможність: економіка, стратегія, управління (2-е вид., доп.): Учебний посібник: ИНФА – М. – 2008. – С. 312.
8. Черкасова Т.І. The innovative activity of industrial enterprises as a factor of increasing their competitiveness. (Інноваційна активність промислових підприємств як фактор підвищення їх конкурентоспроможності англ.) [Електронний ресурс] / Т.І. Черкасова, І.М. Бойко, С.В. Безнос // Економіка: реалії часу : наук. журн. – 2013. – № 4 (9). – С. 149–154.
9. Задорожко Г.І. Основні шляхи вдосконалення системи інформаційного забезпечення конкурентоспроможності промислового підприємства [Електронний ресурс] / С.А. Бельтюков, Г.І. Задорожко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 2 (7). – С. 228-234.